

ONA VA BOLA SALOMATLIGINI MUHOFAZA QILISH

Iskandarova Nilufar Toxirovna

Ilmiy rahbar

Mahmudova Aziza Oybek qizi

SamDChTI, Maktabgacha va boshlang'ich ta'limda

ingliz tili yo'nalishi talabasi

Annotatsiya

Bu maqolada ona va bola salomatligini muhofaza qilish yoritiladi va ulardagi muhim masalalar haqida gap yuritiladi. Zero, bu maqola sizga ona va bola salomatligi eng masalardan biri ekanligini bunga jiddiy e'tibor berish kerakligi haqidagi masalalarga e'tibor bo'lmaslik haqidadir. Shu tariqa siz salomatlik bo'yicha ba'zi bir yangi masalalarni o'rganishingiz mumkin

Kalit so'zlar: ona va bola salomatligi, tibbiy xizmat, reproduktiv salomatlik, diagnostika markazlari, tug'ruq bo'limlari, ko'p tarmoqli poliklinika, profilaktik ko'rik, tashxislash, oilaviy poliklinika.

Mother and child health protection

Abstract

This article covers maternal and child health protection and their important issues will be discussed. Because this article will give you the health of mother and child. Note that it is one of the issues that should be given serious attention. This way you learn some new things about health possible.

Keywords: maternal and child health, medical service, reproductive health, diagnostics

centers, maternity wards, multidisciplinary polyclinic, preventive examination, diagnosis, family polyclinic line.

KIRISH

Sog'lom ona va bola haqida Prezidentimiz bunday deydilar: "Qizlarimiz timsolida biz avvalambor bo'lg'usi onalarni, xalqimiz, millatimizning umidi va tayanchi hisoblangan kelajak avlodni dunyoga keltirib, voyaga yetkazadigan naslimiz davomchilarini ko'ramiz. Qiz bola sog'lom va baxtli bo'lsa, u quradigan oila ham,

uning mevasi bo‘lmish bola ham sog‘lom va baxtli bo‘ladi. Oila sog‘lom va baxtli bo‘lsa, butun jamiyat baxtli va farovon bo‘ladi. Buni hech qachon esimizdan chiqarmasligimiz zarur”.

So‘nggi besh yil davomida amalga oshirilayotgan ijtimoiy siyosat onalik va bolalikni tizimli ravishda muhofaza qilish imkonini yaratdi, natijada onalar va go‘daklar o‘limining kamayishiga erishildi. Shu bilan birga, olis hududlarda tibbiy yordamni maqsadli yo‘naltirish tizimini yuqori darajada tashkil etish, onalar va bolalarga ko‘rsatilayotgan tibbiy xizmatning samaradorligini oshirish, ambulator yordamni yanada yaxshilash, shoshilinch va ixtisoslashgan tibbiy yordamni rivojlantirish, tibbiy genetika hamda zamonaviy skrining dasturlarini joriy etish talab etilmoqda.

Butun dunyoda bolalar himoyasi, parvarishiga alohida e‘tibor qaratilib, 1-iyun— Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni katta shodiyona sifatida nishonlanadi. So‘nggi yillarda O‘zbekiston Sog‘liqni saqlash vazirligiga Xorazm, Surxondaryo va Toshkent viloyatlaridagi sakkizta birlamchi tibbiy-profilaktika muassasasida uyga tashrif buyurishning universal-progressiv tizimini modellashtirishda yordam berdi. Bunday yondashuv tibbiyot hamshiralari kasallikning xavfli belgilarini vaqtida aniqlash, ota-onalarga bolani parvarishlash bo‘yicha foydali maslahatlar berish, ijobiy amaliyotni rag‘batlantirishga xizmat qiladi. Bola salomatligi har tomonlama muhim chunki kelajak yoshlar qo‘lida. Ularning salomatligi tarbiyasi muhim ahamiyatga ega. Hozirgi kunda dolzarb muammolardan biri tibbiy ko‘rik vaqtida gigiyenaga e‘tibor berishmayotganligi tibbiyot xodimlari tomonidan yozib berilayotgan dorilarga e‘tibor bermasliklari sababli qancha yosh avlod vafot etmoqda. Bunday asosiy muammo dori tarkibini onalar o‘qimasligi shifokor tibbiy qog‘ozidagi miqdordan ortiqcha berib yuborish ham bu bola salomatligida jiddiy ta‘sir ko‘rsatib ularda tuzalib bo‘lmas yoki boshqa tana a‘zolarining zaiflashishiga sabab bo‘lmoqda. Bola salomatligini ta‘minlashda sog‘lom ovqatlanish muhim o‘rin tutadi. Bu, ayniqsa, bola rivojlanishining dastlabki bosqichlarida juda muhim. Shu bois, Sog‘liqni saqlash vazirligi hamkorligida oziqlanish bo‘yicha milliy tadqiqot o‘tkazildi. Unda so‘nggi yillarda ayollar va bolalarning ovqatlanishida erishilgan yutuqlar ko‘rsatib berildi. Masalan, bolaning o‘z yoshiga nisbatan bo‘yi me‘yordan past bo‘lishi holatlarini kamaytirish borasida O‘zbekiston sezilarli yutuqlarga erishdi. Go‘daklarni ko‘krak suti bilan oziqlantirishni erta boshlash amaliyotini joriy qilish bo‘yicha ham yaxshi natijalar qayd etilmoqda. Biroq tadqiqot davomida bolalar va reproduktiv yoshdagi ayollarda mikroelementlar etishmovchiligi hal qilinishi zarur bo‘lgan muammolar sirasiga kirishi aniqlandi. Davlat ko‘magidagi tadqiqotlar

natijalarini tahlil qilish va tegishli tavsiyalarni ishlab chiqish natijasida hukumat mamlakatda oziqlanish strategiyasi va mikroelementlar etishmasligini kamaytirish bo'yicha harakatlar rejasini ishlab chiqishga qaror qildi. Umid qilamizki, bu kabi sa'yharakatlar bolalar o'limi holatini kamaytirib, ona va bola salomatligi borasida yangi yutuqlarga erishishni ta'minlaydi.

Xususan, ayollar va o'smir qizlarni sog'lomlashtirish va bo'lajak onalarning reproduktiv salomatligini yaxshilash, homiladorlarga tibbiy yordam ko'rsatish sifatini oshirish, onalar salomatligini mustahkamlash maqsadida birlamchi tibbiy-sanitariya muassasalarida "Ayollar maslahatxona"lari, qizlar salomatligi bo'limlari tashkil etilgan. Aholini profilaktik ko'rik, tizimli patronaj bilan qamrab olish va reproduktiv salomatligini mustahkamlash yuzasidan ko'rilgan choralar o'z natijasini bermoqda. Shuningdek, ginekologik kasalliklarni zamonaviy xalqaro talablarga mos tashxislash, davolash va reabilitatsiya usullari amaliyotga keng tatbiq etilmoqda. Onalik va bolalikni muhofaza qilishga yo'naltirilgan markazlardagi malakali mutaxassislarining joylarga chiqib homiladorlar, reproduktiv yoshdagi ayollarni tibbiy ko'rikdan o'tkazishi, mahorat darslari va o'quv-seminarlari tashkil etishi yo'lga qo'yilgan.

Sog'lom ona va bola shiori har bir yurtning, millatning, xalqning asosiy tashvishlaridan biri bo'lmog'i lozim. Chunki kelajak avlod har bir davlat, yurt, el, xalqning kelajagini belgilaydigan avloddir. Ular ana shu xalq, yurt, davlat va elning umid g'unchalaridir. Bu yorug' jahonda neki jonzot bo'lsa, barchasi bolasi uchun qayg'uradi, hatto og'zida don tashib boqadi, himoyalab voyaga yetkazadi. Butun mavjudot orasida eng ulug', eng mukarram etib yaratilgan inson farzandi, uning baxti, kelajagi uchun butun borlig'ini, kerak bo'lsa butun umrini bag'ishlaydi. Har bir ota-ona o'z farzandining ham ruhiy-ma'naviy jihatdan sog'lom, barkamol bo'lishi uchun, ham jismoniy jihatdan chiniqqan baquvvat, turli kasallik va illatlardan sog'-salomat bo'lib ulg'ayishi uchun harakat qilmog'i lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Tinch va farovon Hayot–Bolalarga neg yaxshi tuhfa. <https://yuz.uz/uz/news/tinch-va-farovon-hayot--bolalarga-eng-yaxshi-tuhfa>
2. Ona va bola salomatligi. <https://yuz.uz/uz/news/tinch-va-farovon-hayot--bolalarga-eng-yaxshi-tuhfa>
3. O'zME. Birinchi jild. Toshkent, 2000-yil
4. Oqilov O. Sog'lom turmush - uzoq umr poydevori. T. 1980-y. 56 b.[2]
5. Аминжонова, Ч. А., & Мавлянова, Д. А. (2020). Методика преподавания предмета "биология" в системе высшего медицинского образования. In методологические и организационные подходы в психологии и педагогике

